



WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 15 maja 2024 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.4.2024

Szanowna Pani
Małgorzata Podgórska
Dyrektor
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Konopnickiej 26
19-520 Banie Mazurskie

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich (ul. Konopnickiej 26, 19-520 Banie Mazurskie; REGON: 790009153; NIP: 845-17-55-213).

W czasie prowadzenia kontroli, a także w okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Małgorzata Podgórska** zatrudniona w GOPS w Baniach Mazurskich na stanowisku Dyrektora od dnia 5 sierpnia 2021 r.

(dowód: akta kontroli: 19.2, 20.8)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 27 lutego 2024 roku nr FK-IV.0030.138.2024 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich.

(dowód: akta kontroli: 5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 5 kwietnia 2024 roku do 12 kwietnia 2024 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 1/2024 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich.

(dowód: akta kontroli: 20.8)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w czasie wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera. Upoważnienie do kontroli zostało przesłane przez E-PUAP przed rozpoczęciem kontroli. W czasie wideokonferencji poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.4.2024.

Zakres kontroli:

– przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

– okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2022 roku oraz kwartał I, II i III 2023 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

- a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **149.162,86 zł (381 świadczeń)**.
- b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku) - wynosiła **45.089,94 zł**, co stanowiło **30,23 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
- c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2023 roku – wynosiło **1.996.495,25 zł**.
- d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:
 - w IV kwartale 2022 roku: **2.007,94 zł**,
 - w okresie I, II i III kwartału 2023 roku: **3.487,36 zł**.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2022 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **2.007,94 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2023 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **3.487,36 zł**.

(dowód: akta kontroli: 20.1-20.3, 20.09)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Banie Mazurskie liczy około 3 430 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Banie Mazurskie.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Wójta Gminy Banie Mazurskie zadania te realizuje GOPS Banie Mazurskie. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy

osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Banie Mazurskie.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XLVI/309/2023 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich (statut zmieniono raz w 2023 r.).

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że GOPS w Baniach Mazurskich działa m.in. w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 6 pkt 2).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 6/2023 z dnia 10 października 2023 r. Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 19.19 20.4, 20.8)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizowało dwóch pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektor (pracownik merytoryczny oraz pracownik zastępujący pracownika merytorycznego), którzy podlegają bezpośrednio Dyrektorowi GOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – Dyrektor oraz pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Banie Mazurskie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W 2023 r. pracownicy wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu

ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Dyrektora GOPS oraz okazane kontrolerowi certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 19.1, 19.4-19.7, 19.9-19.18)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich ma swoją siedzibę na parterze budynku Urzędu Gminy w Baniach Mazurskich przy ul. Konopnickiej 26. Budynek jest pozbawiony barier architektonicznych. Zadania związane z funduszem alimentacyjnym realizowane są w jednym pomieszczeniu o powierzchni ok. 12 m². Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W holu, jak i w pokoju pracowników funduszu alimentacyjnego wyznaczone są miejsca dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie GOPS w pokoju pracowników. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 20.8)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 20.5, 20.6)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2160) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do pięciu biur tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A (KRD BIG) – od 12 listopada 2008 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG) – od 7 maja 2018 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF BIG) – od 6 października 2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od 5 stycznia 2016 r.

5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) – od 2 marca 2017 r. do 31 stycznia 2023 r. Biuro zawiesiło działalność od 1 lutego 2023 r.

(dowód: akta kontroli: 20.8)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez pracownika i podpisanej przez Dyrektora wynika, że w okresie objętym kontrolą GOPS Baniach Mazurskich nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 20.8)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich prowadził:

- **27 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające),
- **1 postępowanie** dotyczące odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich nie prowadził:

- postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- postępowań administracyjnych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 20.12, 21, 22)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich podejmował działania wobec **26** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **14** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Banie Mazurskie,
- **8** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy,
- **4** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 20.10, 23, 24)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, nie wpłynęły też żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich nie złożono

- a) wniosków w trybie art. 30 ust. 2 dotyczących umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.
- b) wniosków w sprawie odroczenia/rozłożenia na raty kwot zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub nienależnie pobranych świadczeń.

Z informacji otrzymanych od Dyrektora GOPS w Baniach Mazurskich Ośrodek przekazał informację do biur informacji gospodarczej wobec 68 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 20.11, 20.12)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez GOPS w Baniach Mazurskich w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **7** spraw, w których prowadzono **9 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawę, w której prowadzono **1 postępowanie** administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 21, 22)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **10** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Banie Mazurskie;
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli 23, 24)

VII. Ustalone uchybienia:

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **Uchybienie nie mające wpływu na kontrolowaną działalność:**

1/ W 7 przypadkach, co stanowiło 35 % ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (20) przy ustalaniu uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego). Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

Dotyczy decyzji: GOPS.FA.532.4.2022/2023.RK; GOPS.FA.532.6.2022/2023.RK;
 GOPS.FA.532.13.2022/2023.RK; GOPS.FA.532.17.2022/2023.RK;
 GOPS.FA.532.25.2022/2023.RK; GOPS.FA.532.20.2022/2023.RK;
 GOPS.FA.532.10.2022/2023.RK.

(dowód: akta kontroli: 21)

Skutki ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest niewystarczający nadzór Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Bezwzględne spełnianie wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego .

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Radosław Król***